

Motion till riksdagen 2011/12: MJ14

av **Jens Holm m.fl. (V)**
med anledning av prop. 2011/12:138

Skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krav på etisk prövning och tillämpning av 3R.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anta en handlingsplan för att minimera antalet djurförsök.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett 3R-center.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alternativa metoder ska vara uttömda av sökanden av djurförsök.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sammansättning och funktion för den centrala djurförsöksetiska nämnden.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avgifter för djurförsöksetisk prövning.

Motivering

Vänsterpartiet har med stort intresse tagit del av EU:s direktiv 2010/63 om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål samt regeringens proposition Skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål (prop. 2011/12:138). Det är brådskande att åtgärder vidtas för att minska antalet djur som utnyttjas i djurförsök samt att ge de djur som utnyttjas största tänkbara skydd. Inom EU dödas varje år drygt 12 miljoner djur inom djurförsök (enligt EU:s definition). I Sverige uppgår siffran till en miljon djur (enligt den svenska definitionen).

Fel! Okänt namn på

Definition av djurförsök

Vänsterpartiet välkomnar att propositionen inte föreslår den EU-harmonisering av definitionen av djurförsök som föreslagits av utredningen En ny djurskyddslag (SOU 2011:75). Den nuvarande svenska definitionen är vidare och omfattar exempelvis alla djur som avlivas i syfte att deras organ ska användas för vetenskapliga experiment. Hade propositionen följt utredningens förslag hade de tusentals djur (drygt 140 000 djur enligt den senaste statistiken) som utnyttjas för detta syfte fått ett sämre skydd genom att det inte hade omfattats av etisk prövning.

Vänsterpartiet utgår från att regeringen inte heller framledes kommer att föreslå någon ändring av den svenska definitionen. Men vi oroas över följande formulering i propositionen: "Så som angetts ovan anser regeringen att djurskyddslagens vida definition av djurförsök tills vidare bör behållas" (s. 26). Innebär detta att regeringen avser att ändra definitionen när en ny djurskyddslag kommer att föreslås? Vi uppmanar regeringen att inte göra det. Regeringen bör därför återkomma med förslag om att all användning av försöksdjur omfattas av kraven på etisk prövning och att 3R tillämpas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Handlingsplan för att minimera antalet djur i försök

Vänsterpartiet oroas över det faktum att antalet djurförsök ökar kraftigt i Sverige. År 2000 utnyttjades knappt 700 000 djur i försök, 2008 hade siffran stigit till över en miljon (Jordbruksverket 2009, Användningen av försöksdjur i Sverige under 2008, diarienummer 31-502/09). Vi vill minimera antalet djur som används i djurförsök. Därför föreslår vi att regeringen antar en handlingsplan för hur antalet djur i djurförsök ska kunna bringas ned till ett minimum. Handlingsplanen ska bestå av konkreta åtgärder för att minska antalet djur i försök. Handlingsplanen ska kunna stämmas av årsvis och sektorsvis. Regeringen bör återkomma med ett förslag om att anta en handlingsplan för att minimera antalet djurförsök. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Inrätta ett 3R-center

Ett av syftena med EU:s djurförsöksdirektiv är att främja alternativa metoder till djurförsök. I skäl 10 står det: "Syftet med detta direktiv är därför att underlätta och främja användningen av alternativa metoder." Vänsterpartiet menar att regeringen i sin proposition inte har tillmötesgått detta ändamål tillräckligt.

Vid sidan av en handlingsplan för att minimera antalet djur i försök vill därför Vänsterpartiet att metoderna kring de s.k. 3R, *Refine, Reduce, Replace* (*förfina, minska, ersätta*), utvecklas. Det vill vi göra genom att det etableras ett 3R-center i Sverige. Centret ska ha till uppgift att arbeta i enlighet med

3R-principerna, i synnerhet att verkställa ovan nämnda handlingsplan för ett minimerande av djurförsöken. 3R-centret ska vidare arbeta med att förstärka och effektivisera arbetet med alternativ till djurförsök och ha en rådgivande funktion gentemot de djurförsöksetiska nämnderna och andra myndigheter. Centret bör noga följa utvecklingen på området och bidra till att nya metoder snabbast möjligt kommer i bruk. 3R-centret ska också ha till uppdrag att utvärdera gjorda djurförsök utifrån perspektivet med 3R. Det är viktigt att centret får de erforderliga resurserna för att utföra detta arbete. Regeringen bör återkomma med ett förslag om att inrätta ett 3R-center. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Alternativa metoder uttömda?

För att ytterligare främja framtagandet av alternativa metoder ska den som söker medel för djurförsök åläggas att uttömmande redovisa att det aktuella djurförsöket inte kan göras med alternativa metoder samt på vilket sätt det aktuella försöket utnyttjar så få djur som möjligt samt minimerar lidandet. Den sökande bör tydligt ange vilka eftersökningar som har gjorts inom vart och ett av de tre områdena Refine, Reduce och Replace, alltså att förfinas, begränsa antalet djur eller helt ersätta djurförsöket. Regeringen bör återkomma med ett förslag om att alternativa metoder ska vara uttömda av sökanden av djurförsök. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Sammanfattning och funktion för den centrala djurförsöksetiska nämnden

Vänsterpartiet välkomnar att regeringen föreslår att det inrättas en central djurförsöksetisk nämnd. Enligt regeringens proposition får nämnden till uppgift att pröva överklaganden om djurförsök meddelade av en djurförsöksetisk nämnd samt att i efterhand utvärdera djurförsök. Vänsterpartiet vill understryka vikten av att det inom nämnden kommer att finnas god kollektiv kunskap om djur i största allmänhet, om djurs beteende i synnerhet samt om alternativa metoder till djurförsök. Vänsterpartiet menar att sammansättningen mellan ledamöter med vetenskaplig kompetens och lekmän ska vara lika.

Vidare föreslår Vänsterpartiet att djurskyddsorganisationer direkt ska kunna överklaga beslut om att godkänna djurförsök till den centrala djurförsöksetiska nämnden. Utvärderingarna av djurförsök ska göras av det interätade 3R-centret enligt ovan och inte av den centrala djurförsöksetiska nämnden. Det är sannolikt att 3R-centret kommer att vara bättre lämpat att se möjligheterna att hitta alternativ till djurförsök samt mer förfinade metoder än den centrala nämnden och bör dessutom snabbare kunna se till att ny kunskap och nya metoder implementeras. Regeringen bör återkomma med förslag om vad som ovan anförs om sammansättning och funktion för den centrala djur-

Fel! Okänt namn på

försöksetiska nämnden. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Avgifter

Vänsterpartiet välkomnar förslaget om avgifter för djurförsöksetisk prövning, men menar att intäkterna oavkortat ska gå till satsningar på 3R, förslagsvis genom att låta intäkterna gå till den forskning som initierats av det 3R-center som föreslås ovan. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag om avgifter för djurförsöksetisk prövning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 23 april 2012

Jens Holm (V)

Torbjörn Björlund (V)

Hans Linde (V)

Siv Holma (V)

Kent Persson (V)